

Sygn. akt IV U 900/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	sekr. sądowy Monika Świątek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2018 r. w S.

odwołania W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 2 listopada 2017 r. Nr (...)

w sprawie W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do emerytury

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo W. P. do emerytury od dnia (...) roku.

Sygn. akt IV U 900/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 listopada 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze odmówił ubezpieczonemu W. P. prawa do emerytury, gdyż nie udowodnił on, by do dnia 1 stycznia 1999r. osiągnął 25-letni okres ubezpieczenia. Organ rentowy podniósł, że udowodniony okres ubezpieczenia wynosi 24 lata, 10 miesięcy i 29 dni. Do ogólnego stażu ubezpieczeniowego organ rentowy zaliczył W. P. okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 13 października 1973r. do 31 lipca 1974r.

Odwołanie od w/w decyzji złożył W. P. wnosząc o jej zmianę i ustalenie mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania wskazał, że wbrew twierdzeniom organu rentowego do okresu wymaganego do emerytury zaliczyć należy okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców po ukończeniu zasadniczej służby wojskowej, tj. od 5 października 1980r. do 3 listopada 1980r. oraz okresy urlopów bezpłatnych w 1981r., kiedy to również pracował w rolnictwie. W przywołanych okresach ubezpieczony mieszkał na terenie gospodarstwa rolnego rodziców (odwołanie k.1-2 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k.3-4 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony W. P. w dniu (...) ukończył 60. rok życia. W dniu 13 września 2017r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury (wniosek z 13 września 2017r. k.1-3 akt emerytalnych). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił staż ubezpieczeniowy w wymiarze 24 lat, 10 miesięcy i 29 dni, z czego okresy składkowe stanowią 24 lata, 1 miesiąc i 10 dni, a 9 miesięcy i 19 dni to okres pracy w rolnictwie (tj. okres od 13 października 1973r. do 31 lipca 1974r.). Ponadto organ rentowy ustalił, że do dnia 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony osiągnął staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 17 lat, 9 miesięcy i 15 dni. Z uwagi na brak wymaganego ustawą stażu ubezpieczenia, decyzją z 2 listopada 2017r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu przyznania emerytury (decyzja k.24 akt emerytalnych).

Ubezpieczony urodził się w dniu (...) w M. (gm. Ł.). Rodzice ubezpieczonego, M. i T. małż. P. w latach 1970-1990 posiadali gospodarstwo rolne o pow. 7,30 ha położone we wsi M. (gm. Ł.). Ubezpieczony od urodzenia mieszkał z rodzicami na terenie powyższego gospodarstwa (zaświadczenie z Urzędu Gminy w Ł. k. 9 akt emerytalnych oraz poświadczenie o adresach i okresach zameldowania k. 10 akt emerytalnych).

Ubezpieczony odbywał zasadniczą służbę wojskową w okresie od 24 października 1978r. do 4 października 1980r. (książeczka wojskowa k. 13 akt emerytalnych). W tym czasie ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu w Oddziale T.w G.. Do pracy w macierzystym zakładzie ubezpieczony powrócił 4 listopada 1980r. (świadczenie pracy k.7 akt z wniosku o ustalenie kapitału początkowego).

Wcześniej, bo w okresie od 5 października 1980r. do 3 listopada 1980r. ubezpieczony, powrócił z wojska i zajął się wyłącznie pracą w rodzinnym gospodarstwie rolnym. Na posiadanych przez rodziców ubezpieczonego gruntach uprawiane było zboże oraz ziemniaki. W gospodarstwie rolnym hodowane było bydło w ilości około 4 sztuk oraz trzoda chlewna w ilości około 20-30 sztuk. W spornym okresie ubezpieczony zajmował się obrządkiem zwierząt, wywożeniem obornika oraz wykonywał prace związane z okryciem ziemniaków w kopcach. Prace te zajmowały ubezpieczonemu około 10 godzin dziennie. W tym czasie rodzice ubezpieczonego zajmowali się wyłącznie pracą w rolnictwie. Z ubezpieczonymi i jego rodzicami mieszkał jeszcze młodszy o 7 lat brat ubezpieczonego, mający wówczas 16 lat i uczęszczający do technikum w oddalonym o ok. 40 km D..

W okresie od 6 stycznia 1981r. ubezpieczony był zatrudniony w Fabryce (...) S. A. w Ł. i korzystał z urlopów bezpłatnych m. in. w następujących dniach: 1 czerwca 1981r., 5 czerwca 1981r., 8 czerwca 1981r., 3-5 grudnia 1981r., 7-10 grudnia 1981r. (świadczenie wykonywania prac w szczególnych warunkach wraz z załącznikiem k. 19-20 akt emerytalnych, zeznania świadków J. W., W. B. i S. K. k.13v akt sprawy oraz zeznania ubezpieczonego k.12-12v i 13-13v akt sprawy).

Ubezpieczony nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego (zeznania ubezpieczonego k.13v akt sprawy).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. P. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.184 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017r., poz.1383 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego przewidzianego w art.32, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 stycznia 1999r. osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz osiągnęli okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27 ustawy, a także nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w

otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. W myśl przywołanego wyżej art.32 ust.1 i 4 ustawy pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, a w myśl przywołanego wyżej art.27 ustawy wymagany okres składkowy i nieskładkowy wynosi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn. Zgodnie z §4 ust.1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A załącznika do rozporządzenia, nabywa prawo do emerytury w w/w wieku jeżeli ma wymagany okres zatrudnienia (co najmniej 25 lat mężczyzna), w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało zbadania, czy ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. spełnia przesłankę wymaganego ogólnego stażu ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat (wg organu rentowego ubezpieczonemu brakowało to osiągnięcia tego stażu 31 dni). Bezspornym było, iż ubezpieczony spełnia pozostałe, wyrażone w przywołanych wyżej przepisach, warunki do nabycia emerytury w wieku obniżonym.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że zaskarżona decyzja jest błędna i powinna ulec zmianie.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż organ rentowy błędnie nie zaliczył do ogólnego stażu ubezpieczeniowego okresu od 5 października 1980r. do 3 listopada 1980r. (30 dni), kiedy to ubezpieczony po powrocie z wojska całymi dniami świadczył pracę w rodzinnym gospodarstwie rolnym. Ubezpieczony do pracy zawodowej powrócił bowiem dopiero od 4 listopada 1980r. Korespondujące ze sobą, logiczne, przekonujące jak również zasługujące na wiarę zeznania ubezpieczonego jak i świadków mieszkających w M.- J. W. oraz W. B. dają podstawę do przyjęcia, iż ubezpieczony pracował w gospodarstwie rolnym rodziców, wykonując prace polowe oraz prace związane z obrządkiem zwierząt. Co prawda, przywołani świadkowie nie potrafili szczegółowo odnieść się do spornego okresu 30 dni, jednakże okoliczność ta nie wyklucza przyjęcia, iż ubezpieczony w spornym czasie rzeczywiście stale zajmował się pracą w rolnictwie, a pomoc ta miała znaczący wpływ na funkcjonowanie rodzinnego gospodarstwa rolnego. Nie budzi bowiem wątpliwości Sądu, iż w okresie od 5 października 1980r. do 3 listopada 1980r. ubezpieczony nie pracował zawodowo. Okoliczność ta wynika wyraźnie ze znajdującego się w aktach ZUS świadectwa pracy z dnia 9 grudnia 1980r. (k. 7 akt z wniosku o ustalenie kapitału początkowego). Z dokumentu tego wynika, że do świadczenia pracy w zatrudniającym go wówczas Oddziale (...) Samochodowego Przedsiębiorstwa (...) w G., ubezpieczony powrócił 4 listopada 1980r. W tej sytuacji jako logiczną ocenić należy treść zeznań ubezpieczonego, który twierdził, iż po ukończeniu służby wojskowej, tj. po 4 października 1980r., ubezpieczony powrócił do rodzinnego domu w M. i przez okres 30 dni, aż do czasu kontynuowania zatrudnienia w w/w przedsiębiorstwie, pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Mając na uwadze wielkość gospodarstwa, liczbę pracujących w nim osób oraz rozmiar prowadzonej hodowli zwierząt jak również okoliczność, iż gospodarstwo to nie było zmechanizowane, stwierdzić należy, iż w gospodarstwie tym istniało zapotrzebowanie na pracę ubezpieczonego. Ubezpieczony zeznał, iż w spornym okresie pomagał w obrządki zwierząt jak również wykonywał sezonowe prace tj. wywożenie obornika oraz prace związane z magazynowaniem ziemniaków, a zatem wykonywał charakterystyczne w okresie jesiennym prace w rolnictwie. W tej sytuacji sporny okres 30 dni powinien zostać ubezpieczonemu zaliczony do stażu ubezpieczenia jako okres składkowy, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Do okresu ubezpieczenia powinien również zostać zaliczony brakujący 1 dzień, tj. 12 października 1973r., kiedy to ubezpieczony ukończył 16. rok życia (organ rentowy uwzględnił bowiem jako okres składkowy czas poczynając od następnego dnia, czyli 13 października 1973r.). W toku postępowania Sąd dostrzegł powyższe przeoczenie organu rentowego. Jak bowiem stanowi przywołany art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jako okresy składkowe uwzględnia się przypadające przed dniem 1 stycznia 1983r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia. Tymczasem zawarta w art. 112 kodeksu cywilnego regulacja dotycząca obliczania terminów zawiera wyjątek w zakresie normującym obliczanie wieku osób fizycznych. Stosownie do treści zdania drugiego art. 112 kc, przy obliczaniu wieku osoby fizycznej termin upływa z początkiem ostatniego dnia. Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż wiek 16 lat ubezpieczony ukończył wraz z początkiem 12 października 1973r. Przy stwierdzeniu, że również i w tym dniu ubezpieczony pracował w rolnictwie, koniecznym

jest ustalenie, że dzień ten powinien być zaliczony jako okres składkowy do ogólnego stażu ubezpieczeniowego. W tym dniu ubezpieczony mieszkał bowiem z rodzicami i pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala bowiem na stwierdzenie, iż pracę w rolnictwie ubezpieczony rozpoczął dopiero od 13 października 1973r., nie zaś od 12 października 1973r. Uwzględnienie tego dnia przy obliczaniu stażu ubezpieczeniowego ubezpieczonego powoduje, iż na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się on dokładnie 25-letnim stażem okresów składkowych i nieskładkowych.

Na marginesie zaznaczyć należy, że zgłaszane przez ubezpieczonego żądanie zaliczenia jako okresów składkowych okresów przebywania na urlopie bezpłatnym w 1981r. nie mogło zostać uwzględnione. O ile w świetle treści zeznań ubezpieczonego i świadka S. K. można przyjąć, iż ubezpieczony w dniach korzystania z urlopów bezpłatnych pracował w rolnictwie, o tyle nie można stwierdzić, by praca ta miała stały charakter. Ubezpieczony przebywał bowiem jedynie przez kilka dni na urlopie bezpłatnym (1 czerwca 1981r., 5 czerwca 1981r., 8 czerwca 1981r., 3-5 grudnia 1981r., 7-10 grudnia 1981r.). Tymczasem zgodnie z poglądami wyrażonymi w orzecznictwie, jako okresy składkowe mogą być zaliczone jedynie okresy pracy w rolnictwie cechujące się stałością.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd na podstawie art.477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury od (...), tj. od dnia, w którym ubezpieczony osiągnął 60. rok życia.